

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 6 december 2022
Betreft Antwoorden op Kamervragen over belemmerende regels voor
multifunctionele landbouw

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Bisschop (SGP) over
belemmerende regels voor multifunctionele landbouw (2022Z19715, ingezonden
18 oktober 2022).

Piet Adema
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro

Directie Europees,
Internationaal en Agro
economisch beleid

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Ons kenmerk

DGA-EIA / 22546885

Uw kenmerk

2022Z19715

2022Z19715

Directoraat-generaal Agro
Directie Europees,
Internationaal en Agro
economisch beleid

1

Heeft u kennisgenomen van de problemen waar agrarische ondernemers die een neventak, zoals kinderopvang, willen starten, tegenaan lopen en van de aangedragen oplossingen?

Ons kenmerk
DGA-EIA / 22546885

Antwoord

Ja.

2

Hoe waardeert u de ontwikkeling van multifunctionele landbouw in het licht van de gewenste versterking van het verdienmodel van boeren en het verkleinen van de afstand tussen boeren en burgers/consumenten?

Antwoord

Uit recent onderzoek van Wageningen Economic Research blijkt dat de omzet van multifunctionele landbouw inmiddels is gestegen tot naar schatting ruim een miljard euro in 2020. Deze sector draagt vanwege het karakter van de diensten (bijvoorbeeld zorg, natuurbeheer, recreatie) ook bij aan de economische ontwikkeling en de maatschappelijke en ecologische kwaliteit van een gebied. Ik zie dat multifunctionele landbouw daarom ook een belangrijke rol kan spelen in zowel het verdienmodel van de boer en dat het ook een belangrijke bijdrage kan leveren aan het verkleinen van de afstand tussen boeren en burgers.

3

Wat is via de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven in het platform Multifunctionele Landbouw in de afgelopen jaren concreet bereikt om knelpunten met betrekking tot ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen), regeldruk en vergelijkingscijfers ten behoeve van financiering aan te pakken?

Antwoord

In de afgelopen jaren heeft de samenwerking in het Platform Multifunctionele Landbouw (MFL) op diverse manieren bijgedragen aan de verdere doorontwikkeling van de multifunctionele landbouw. Zo is het voorjaar een nieuwe omzetsmeting van de multifunctionele landbouw uitgevoerd. Daarnaast zijn er recent diverse workshops over multifunctionele landbouw georganiseerd voor agrarische adviseurs. Tevens zijn in het Kennis op Maat-project¹ diverse brochures voor ondernemers geactualiseerd, die ondernemers kunnen helpen bij het opzetten en doorontwikkelen van een neventak.

4

Neemt u multifunctionele landbouw mee in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en het bijbehorende transitiefonds?

Antwoord

Ik ben in gesprek over het *position paper* over Multifunctionele landbouw dat LTO recent heeft uitgebracht, over de belangrijkste uitdagingen voor de ontwikkeling van MFL-activiteiten. In overleg met de partijen in het Platform MFL ga ik de

¹ <https://groenkennisnet.nl/nieuwsitem/herziene-editie-brochure-multifunctionele-landbouw-1>

komende tijd kijken hoe multifunctionele landbouw verder gestimuleerd kan worden, en welke middelen daarvoor nodig zijn.

Directoraat-generaal Agro
Directie Europees,
Internationaal en Agro
economisch beleid

5

Hoe waardeert u de constatering dat het in veel gemeenten nog lastig blijkt te zijn om vergunningen te krijgen voor onder meer kinderopvang bij boerderijen vanwege onbekendheid en starre bestemmingsplannen?

Ons kenmerk
DGA-EIA / 22546885

Antwoord

Ik heb hiervan kennisgenomen, en heb LTO gevraagd om deze belemmeringen in kaart te brengen. Ik ben nu in gesprek met o.a. de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) om te kijken hoe en waar we deze belemmeringen kunnen wegnemen.

6

Hoe waardeert u de constatering dat in verschillende gemeenten multifunctionele bedrijven belemmerd worden in hun ontwikkeling, omdat specifieke eisen gesteld worden aan de algemene voorwaarde dat het moet gaan om een neventak van het landbouwbedrijf (zoals omzetverhoudingen tussen neven- en hoofdtak, winkeloppervlak)?

Antwoord

Het is aan de betrokken gemeenten om in vergunningsverlening te toetsen aan de relevante wet- en regelgeving; daar kunnen ook door lokale omstandigheden verschillen optreden tussen eisen die gesteld worden in verschillende gemeentes.

7

Deelt u de mening dat bijvoorbeeld de eis dat de neventak niet meer dan 50 procent van de omzet van het bedrijf mag uitmaken voor agrarische bedrijven, moeilijk werkbaar is en ook geen recht doet aan het feit dat bij een hoger omzetpercentage nog steeds sprake kan zijn van een volwaardige landbouwtek?

Antwoord

Het kan zijn dat in sommige gemeenten bijvoorbeeld de vergunning voor kleinschalig kamperen gekoppeld is aan het uitoefenen van een actief agrarisch bedrijf, en dat daarbij een specifiek omzetpercentage is opgenomen. Eén van de redenen hiervoor is mogelijk de wens tot behoud van de agrarische hoofdfunctie van een gebied. Gemeenten kunnen die koppeling heroverwegen. Ik heb de VNG gevraagd om te inventariseren hoe dat nu bij verschillende gemeenten geregeld is en ga hierover verder in gesprek, ook om te kijken of dat mogelijk in de toekomst tot belemmeringen kan leiden wanneer boeren in de transitie zich gaan oriënteren op het verbreden van het verdienmodel

8

Bent u bereid ervoor te zorgen dat in overleg met de sector, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) een handreiking wordt opgesteld voor ontwikkeling en ruimtelijke inpassing van multifunctionele landbouw, zodat medeoverheden het wiel niet steeds opnieuw hoeven uit te vinden, best practices benut kunnen worden en onnodige beperkingen voorkomen worden?

Antwoord

Ja, daartoe ben ik bereid. Ik heb contact gelegd met de VNG hierover, en op dit moment wordt er aan een voorstel gewerkt om de 'Handreiking Multifunctionele Landbouw en Ruimtelijke Ordening' uit 2011² te actualiseren. De informatie uit deze handreiking kan door gemeenten worden toegepast bij gemeentelijke beleidsafwegingen en bij het maken van plannen op het terrein van ruimtelijke ordening, economie en milieu.

9

Heeft u kennisgenomen van de negatieve gevolgen van de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) voor zorgboerderijen?

Antwoord

Ja, ik heb kennisgenomen van het bericht.

10

Hoe gaat u erop toezien dat bij nieuwe wet- en regelgeving rekening wordt gehouden met de gevolgen voor zorgboerderijen en onwerkbaar regelgeving voorkomen wordt?

Antwoord

Bij elk voorstel voor nieuwe wet- en regelgeving wordt gekeken naar de regeldruk die een dergelijk voorstel met zich brengt. Daarbij worden ook de uitvoerbaarheid en werking van regelgeving meegewogen.

11

Deelt u de constatering dat het voor het verkrijgen van financiering voor multifunctionele landbouw van groot belang is dat sectorbrede vergelijkingscijfers en kengetallen, bijvoorbeeld over de bezetting van zorgboerderijen, beschikbaar komen?

Antwoord

Ja, het is in het belang van de boeren, accountants en financiers dat er steeds meer kengetallen komen voor multifunctionele landbouwbedrijven voor de verdere doorontwikkeling van de sector.

12

Welke rol zou u kunnen spelen om ervoor te zorgen dat dergelijke vergelijkingscijfers en kengetallen ontwikkeld worden? Bent u voornemens in overleg met de sector hierop in te zetten?

Antwoord

Het ministerie kan een rol spelen bij de kennisontwikkeling. Wel verwacht ik dat ondernemers, accountants en banken hier ook in bijdragen, zodat deze vergelijkingscijfers en kengetallen ook van waarde kunnen zijn voor de betrokken partijen.

13

Welke (andere) maatregelen heeft u voor ogen om de ontwikkeling van multifunctionele landbouw te stimuleren en te faciliteren?

² <https://edepot.wur.nl/187116>

Antwoord

Zoals ik heb aangegeven ga ik verder in gesprek over de *position paper* die LTO recent heeft uitgebracht over de belangrijkste uitdagingen voor de ontwikkeling van MFL-activiteiten. Met LTO en de andere betrokken partijen in het Platform MFL gaan we de komende tijd kijken welke maatregelen er nodig zijn om de verdere doorontwikkeling van multifunctionele landbouw te stimuleren en te faciliteren.

Directoraat-generaal Agro

Directie Europees,
Internationaal en Agro
economisch beleid

Ons kenmerk

DGA-EIA / 22546885